Aýňalan adam / hekaýa

Category: Hekaýalar,Kitapcy
написано kitapcy | 26 января, 2025
Aýňalan adam / hekaýa AÝŇALAN ADAM

Agyr gyş gijesi haýallyk bilen geçip barýardy. Köşek heniz uklamandy. Ol myhmançylykdan gelşine, daşky egin-eşiklerinem çykarman, krowadyna geçip süýnüpdi. Ukusy tutmansoň, arkan düşüp, çilim çekip ýatyrdy.
Ýaňyja turup gaýdan oturlyşygynda özi barada edilen gürrüňler ony aldym – berdime salýardy. Hasam beter brigadir Gaýlynyň »Äl, walla Köşek, seniň ýüregiň daşdan eken-ow; ýumruk ýaljak oglany mährem enesinden aýyrmaga neneň ýüregiň dözdi, seniň?! Berekella, Dessegülüň janyna. Seniň göwnüňi ýykmajak bolup, ýeke perzendindenem geçmeli bolupdyr, seň. Ýeri şojagaz çaga öýünde boluberende, ýeriň daralyp barýarmy, seň. Şu eden işiň-ä tüýs namardyň edäýjek işi-how. Köşek han» – diýip, bar hakykaty ýüzüne bazyladyp basmagy onuň namys damaryny oýandyrypdy. Onuň şol söze, umuman, ilkinji gezek öýlenmegi bilen kalbyny gaplap alan bulam-bujar pikirleriň kellesinden çykmaýanlygyna gahary gelýärdi. Gyzjagaz Mähriniň şu gün ertirden bäri ýanar oduň içinde ýatmagam bu zatlaryň üstünedi. Hamala şeýtse, şol pikirlerinden daşlaşaýjak ýaly, aldygyna çilim çekýärdi. Jaýyň hiç ýerinde yş bolmany üçin içeri ala

tüssedi, otagy agyr dymyljyk ysgaplap alypdy.
Krowadyň gapdalyndaky tumboçka Köşegiň ýassanyp ýatan ýassygy bilen deňeşipjik durdy. Onuň üstündäki saýawanlyja çyra içerini çala ýagtylandyrýardy. Çyranyň gapdalynda küldan, otlyçöp, çilim salynýan kümüş gapyrjak ýatyrdy. Içerde ýürekgysdyryjy dymyşlyk höküm sürýärdi.
Daşary welin onuň tersine ala-şakyrdy. Ilkagşam gopan harasat heniz hem diňmändir. Ine, daşarda şemal ýene-de güýçli şuwwuldady. Jaýyň günorta taýynda bir zat şakyrdap gitdi, megerem, üçekdäki köne – küşül salnyp goýlan çaý ýaşigi ýere gaçandyr. Bu sese jaýyň öňündäki ketekde ýatan towuklar hem oýandy, olar howsalaly wakgyldaşdylar. Nirededir uzak bir ýerde uwlaýan itiň sesi eşidildi. Şemal ikinji gezek has güýçli sojanda, jaýyň öňündäki derek şahalaryndan gopan buzlar, äpişgä degip güňleç ses etdi.
Bu sese Köşek çalaja tisgindi. Tirsegine galyp gabadyndaky krowada tiňkesini dikip seretdi. Öçügsije ýagtyda Mährijigiň akja ýüzi göründi. Onuň gapdalynda Dessegül elini eňegine söýgetläp irkilýän ýaly bolup ýatyrdy. Oňa bir seretseň uklana meňzeşdi, bir görseňem gözüni bir nokada dikip, pikir edip ýatan ýalydy. Aýalynda hiç bir hereketi görmäni üçin, Köşegiň özi dillendi.
– Gyzgyny henizem aýrylanokmy?
– Öz-ä uklady. Ýöne demi ýyp-ýyljak. Wah, bir derläýse bolaýjak welin.
»Be, bu-da oýa ýatyr eken-ow?! Men bolsa ony eýýäm uklandyr öýtdim» diýip, Köşek pikir etdi. Ol hemişeki edähedine görä, aýalyna başga hiç zat diýmedi. Täzeden çilim otlap, birki gezek işdämen soransoň, öňki pikirini dowam etdirdi.
»Be, ýa-da men öz samsyk pikirlerim bilen bar zady bulaşdyryp, öz-özümi horlap ýörmükäm. Ynha, ol gije ýarymdan agandygyna garamazdan, Mähri janyň ýüzüne seredip ýatyr. Ol onuň öz bagryndan önen çagasy däl. Ol meniň gyzym. Iki ýyl mundan öň ýaş üstünde bu ýagty jahan bilen hoşlaşan, meniň basdaşym Enebaý pahyryň gyzy. Ýok, Dessegüliň Mähri jana öz perzendi ýaly garamagy mümkin däl. Ýok, ýok, müň kerem ýok. Eger ol şu gije daňdana çenli onuň ýüzüne seredip ýatsa-da, men oňa ynanyp biljek däl. Ol meniň gyzyma öweý ene ahyry. Onuň Mähri jana garaýşam, meniň Şalarjyga garaýşym ýalydyr.
Belki, ol häzir meniň gyzymyň ölümini dileýändir. Men öýde ýokkam ol Mährijige bir ýakymsyz zat iýdirendir. »Içim

agyrýar» diýýä. Çaganyň ugruna seretmeseň, içi agyrar-da. Hawa-da, öz bagryňdan önmedik çaga haýsy haýsy bir aýal enelik mähri bilen sereder!
Dogry, Gaýly brigadiriň aýdaşy ýaly men namartlyk etdim. Bu hak. Onuň ýeke dikraryny sygyrmadym. Ol ondan aýra düşdi. Ogluny görmänine, hany göreýin, üç aý dagy geçäýipdir öýdýän. Ýeri, onsoň şeýle ýagdaýda ol ene seniň gyzyňa hut ýürek mähri bilen seredip bilermi. Ýok, özüm-ä şeýdip biljek däl. Dessegülem şeýledir. Ol häzir şu bolup ýatyşyna Mähri hakda däl-de Şalar hakda, onuň häzir nirededigi hakda, şonuň jan saglygy barada pikir edýändir. Hawa, bu hut şeýledir. Başgaça bolubam bilmez». Köşek pikiriniň şu ýerine ýetende Mährijik oýandy.
– Ene, suw içjek – diýen gyryljyk ses eşidildi.
– Häzir, balam, derrewjik getireýin – diýip, Dessegül ýeňillik bilen ýerinden galdy-da, goňşy otagdaky termosy alyp geldi. Käsä çaý guýup ilki özi bir owurt içip gördi; sowandygyny anyklansoň, çaganyň kellesini ýassykdan emaý bilen galdyrdy-da, söýgetläp çaý içirdi. Çaýdan ganan Mährijik dodagyny çalaja şapbyldadyp, ýene-de ymyzgandy, görnüşine görä, gyzgyny henizem gaýtmandyr. Dessegül çalarak serhoş äriniň henizem ýatmandygyny aňdy.
– Belki, senem bir käsejik çaý içersiň. Sowanja çaý.
Sözüne hiç hili jogap berilmänsoň, ol termosy tumboçkanyň üstünde goýdy-da, ýerine geçip gyşardy. Bu zatlary Köşek görüp ýatyrdy. Ol pikir edýärdi. Ol ýaňy Mährä »balam» hem diýäýdimi? Ýüreginden syzdyryp aýtdymyka ýa-da, ýöne diýip goýberdimikä. Mähri hem oňa »eje» diýäýermikä. Ol Dessegülüň öz ejesi däldigini bilýär ahyryn. Enebaý pakyr üçümiziň suratymyzy görende »Ynha bu ortada oturan men, bu kakam, bu ejem» diýýär. Aý çaga-da. Ol belki, Şalarjyga eýerip, Dessegüle »eje» diýip, ýüzlenýändir.
Ýogsa-da, Şalar şu wagt niredekän-aýt. Onuň kakasy hem öýlendimikä?! Öýlenen däl bolsa gerek. Aýdyşlaryna görä, onuň öýli-işikli bolmaga eli degmeýän borly. Içgi onuň aňyny öýli-işikli onuň aňyny alypdyr. Aý, şu içgini hem birneme azaltmaly-how. Ynha, ýaňky oturlyşykda bir çüýşä ýakyn içäýipdirin. Howanyň şeýle sowuklygy bir gowy zat. Ýolda gelýärkäm birneme aýňalaýypdyryn. Şonda-da ynha, uklap bilmän urnup ýatyşym. Ertirem ir bilen ders daşamaga gitmelidir. Içigar galmyş, bu sowukda maşyny otlajagam bolsaň bir

görgüdir. Şu şofýorçylygam gyşyň güni, gün görkezýär-ow.
Geläýen mahalym, Dessegül maňa bir zat diýipdi-le. Hawa, »Mähri gyzdyryp ýatyr, içim agyrýar diýýä» diýipdi. »Dogtor çagyraýsaň-a, gowy bor» diýipdi. Heý, şu gaýly günde-de bir dogtar çagyryp bormy? Häzir maşyny otlajak bolup bir gör, başarmarsyň. Asyl, bu çabgada garaja bir ýetip bolarmyka. Ýeliň ugruna gaýdyp gidibermegiňem daş däldir. Häzir dogtorlary ukudan oýaran özüň bolma. Kes-kelläm gelmezler.
Aý, çagadyr – bir ýakymsyz zat ibendir-dä. Soňy haýyr bol-a her-nä. Be, şu Dessegülli meseläni bir anyklap bolsady. Bu dogrudanam, Mährä enelik gözi bilen seredýärmikä ýa-da, bir küýi-köçesi Şalar hakdamyka?
Köşek pikiriniň şu ýerine ýetende Mährijik ýene oýandy.
– Içim agyrýar, eje.
– Wah, men nä alaç edeýin, gyzym. Ynha, garynjygyňy sypalaýyn, derrewjik gowy bolar.
Köşek Dessegüliň hereketinde hiç bir ýaşamalygyň, nägileligiň ýoklugyna geň galdy. Gyzynyň garynjygyny şeýle usullylyk, mähir bilen sypalaýşy Köşege Enebaý pahyry ýatlatdy. Olam Mährijige şeýle yssy mähir bilen seredерdi. Dessegüliň şu hereketleri pikirleriniň garşysyna göýä bilgeşleýin edilýän bir hereket ýaly bolup görünýärdi. Köşek »Ol meniň näme hakda pikir edip ýatanymy bilenok ahyryn» diýip, içinden gaýtalady. Onýança Mährijik ýene dillendi.
– Eje Şalary göresim gelýär. Hany Şalar nirede!
Gyzjagazyň şu sözünden soň Dessegüliň sojap dem alandygyny Köşek magat eşitdi.
– Şalar mamalaryna gitdi, gyzym. Ol ertir geler. Ynha, senem gowuja borsuň. Onsoň bileje oýnarsyňyz.
– Indi men onuň bilen uruşmaryn, eje – diýip, Mährijik Şalaryň bu öýden gitmegine hut özi günäkär ýaly, naýynjar seslendi. Şundan soň ol ýene-de uklan bora çemelidi. Soňra hiç zat aýtmady.
»Be, Mährijik-hä ol oglanjygy henizem ýatdan çykarmandyr-ow. »Göresim gelýär» diýýä. Hawa-da. Ol Şalar bilen üç-dört aý bileje oýnapdylar ahyryn. Be, ýadyndan çykaýmaýarmykanaýt. Öz-ä unudarça wagt-a bolup ýörendir.
Ynha, şol oglanjygyň keşbi-hä meniň hakydamdan çykybam gidipdir. Aý, ýok-la, Ýadymda-la».
Köşek krowady ala-şakyrdy edip, diwar tarapa öwrülip ýatdy. Uklamakçy boldy. Emma ýene-de Şalaryň çagalar öýüne äkidilen

güni göz öňünde janlanyp başlady…
Hawa, şol gün şeýle bolupdy. Şenbe gününiň agşamaralarydy. Köşek işden gelende Mährijik onuň öňünden aglap çykdy. Onuň gözýaşlary ýaňakalarynda buldurapjyk durdy. Köşek ony gujagyna alanda ol sesini has hem gataldyp ugrady. Köşek ony gujagyna alanda ol sesini has hem gataldyp ugrady. Köşek Dessgüliň ýüzüne alarlyp seretdi. Ol oglanjygyny gujagyna gysyp, keçäniň üstünde ýygrylyp otyrdy. Çaky Köşegiň gazabyndan gorkan bolsa gerek. Sowuk howadanmy, ýa-da gahar-gazapdanmy Köşegiň garaýagyz, dolmuş ýüzi, küle gaçan bagyr ýaly gara örtdi. Giň owaly gözleri köz ýaly gyzaryp, gazaby Dessegüli iýerli görünýärdi. Onuň birazajyk içgilidigini bolşundan aňmak bolýardy. Köşek birsellem gyzy aglamasyny ýuwaşadýança takat edip oturdy. Soňra sorag berdi:
– Indi ýumruk ýaly çaga el galdyryp ugradyňmy?
Dessegül soragyň özüne degişlidigini aňdy.
– Wiý, köşek heýem men Mähri jana el gatyp bilerinmi. Ýaňy suw getirmäge daşary çykamda, ol Şalar bilen bir zadyň üstünde dawalaşyp urşupdyrlar. Çagadyrlar-da, ynha, sähelçe salymdan ýaraşarlar-da. Gel, Mähri jan, meniň gujagymda sen oturaý.
– Şalar meni urdy…y – diýip, Mährijik zörledip goýberdi.
Hawa, şonda Köşek saklanyp bilmändi. Bardy-da, Dessegüliň gujagynda oturan Şalaryň elinden dazyrdadyp çekip, ýokaryk galdyrdy. Gulagyndan tutagadan çekgesine birki şapbat çaldy. Gatyrak urandygyny ol öz eliniň hem agyryp durandygyndan aňdy. Bu ýagdaýa Dessegüliň zähresi ýaryldy.
– Waý, Köşek jan, başyňa döneýin, ursaň meni ur! Çagama degme. Ýaş bedendir. Gözüni çykaryp maýyp edermiň, nädermiň?!
Ol Şalary Köşegiň elinden garbap aldy. Batly urgudan ýaňa enkamy giden oguljygyny gujagyna çolap, bagryna basdy. Çaganyň kellesini göwsünde gizläp, gelip Köşegiň aýagyna çykyldy.
– Köşek, çaga rehim et! Öňem munuň gören görnüsi az däl. Hawa, ol göz owasyny ýaşdan dolduryp, maňa ýalbarýardy.
– Öýlenmäkäň oýlanmaly ekeniň, Köşek! Bu çaga şol wagtam bardy. Heý, oýlanyp bir gör ahyry, şu hereketleriň özüňe bir uslypmy?! Goş birikdirelimiz bäri ýumrugyň şu çaganyň depesinden düşenok. Bu neressäniň näme günäsi bar? Eger juda sygyrmajak bolsaň, muny ertir äkidip çagalar öýüne tabşyraýaly. Ýansam, goý, men ýanaýyn! Çagajygymyzyň bir başy bir dynç bolsun!
Hawa, şol gije Dessegül köp zatlaryň başyny agyrdypdy. Köşek

şol gije-de şu ýatyşy ýaly uzak oýlanypdy. Şol günlerem, edil şu günlerki ýaly ony şol bir pikir alada goýýardy; göwnüne bolmasa, Dessegül Mährijige seretmän, bar ünsüni Şalara berýän ýalydy. Şäherden getirýän süýjüdir kökelerinden gyzyna iýdirmän, diňe Şalara iýdirýän ýalydy. Göwnüne Mährijik gün-günden solup barýana meňzeşdi.
Onsoň şol günüň ertesi ol irden turdy-da, özüni was-wasa salan pikirlerinden dynmak isledi. Çaý-çörek iýleninden soň Dessegüle ýüzlendi:
— Göwnüme bolmasa, öten agşamky seniň aýdýanlaryňy edäýsek, dogry bolaýjak ýaly — diýdi.
Dessegül onuň näme diýjek bolýanyny şol bada aňdy. Öten agşamky wakadan soň, ol uzyn gijeläp ýatyp bilmändi. Şalaram gijäni uklaman diýen ýaly geçiripdi. Ol wagtal-wagtal gara basýan ýaly tisginip oýnaýardy. Ukynyň arasynda »Köşek kaka, meni urmasana, urmasana» diýip samraýardy.
Dessegül bütin gijäni oglunyň ýüzüne seredip geçirdi. Bu agyr ýagdaýdan çykalga gözledi, tapmady. Tanamadyk, bilmedik adamsyna durmuşa çykarylyp, ondan hem aýrylyşandygy üçin öz kakasyna içinden nälet okady. Soňra Köşege durmuşa çykanyndan soň Şalaryň başyna düşen horluklary birin-birin ýatlady. Eýsem-de bolsa, ony çagalar öýne tabşyraýmak gerek diýen karara gelipdi.
— Halanyňy et, Köşek. Ýöne ýadymda boluberse gowy boljakdy-da?! Onuň gözüne eýýäm ýaş gelipdi — »Iki aýakly iki günde» diýipdirler, ynha, bu hem ýigit çykar. Şonda ol seniň eden ýagşylygyňy unutmaz. Urup-sögmeseň, başgasynyň bir alajy bordy-da?!
— Aý adamçylykdyrda, urup-sögmen-ä diýip, wada berip biljek däl.
Şundan soň Dessegül sözüniň ýer almajagyny aňdy. Henizem uklap ýatan Şalary yralap oýardy. Oglanjyk gözüni açyp-açmanka dillendi:
— Eje, sen aglaýaňmy? Köşek kakam senem urdumy?!
— Ýok-la, balam. Köşek kakaň gowy adam. Ol meni uranok. Ol indi saňa-da degjek däl diýýär.
Şu sözden soň Dessegül saklanyp bilmedi. Oguljygyny gujagyna gysyp, horkuldap aglamaga başlady. Esli salym şeýdensoň, oguljygyny naharlady. Soňra ýyljak suw bilen onuň elini-ýüzüni oňatja edip ýuwdy. Oňa arassalapjyk goýan egin-eşiklerini geýdirdi.

Şu zatlary edip ýörşüne-de ol sojap aglaýardy. Şalary geýindirdim edip bolandan soň, onuň didaryna ençeme wagtlap seredip oturdy.

– Wah, balam, dünýä ineniňde görgi üçin inäýen ekeniň. Ilki-hä öz kakaň ikimize gün bermedi. Urup-sögüp, ahyram öýde kowdy. Indem…

Bu ahwalaty synlap oturan Köşek çydam edip bilmän daşaryk çykyp gitdi. Ol gidip garaždan maşynyny alyp gelende Şalar Mähri bilen işikde oýnap ýördüler.

Adamsynyň kabinadan düşmän garaşyp oturandygyny gören Dessegül ogujygy bilen ogşap çykdy. Ol ylma diýersiň, perzendini iň soňky gezek görýän ýaly, ölüp-öçüp barýardy. Iň soňunda ol çagany göterip maşynyň golaýyna alyp geldi.

– O taýda özüň ýaly çagalar köpdür, balam. Uruşmagyn. Bir zat bolsa enekä aýdaýgyn. Gijelerine üstüňi ýorgan bilen ýapyp ýatgyn. Ýogsam, üşärsiň. Sowuk suw içmegin! Köçä zada çykaňda iki tarapyňa seretgin, balam, köçede maşyn köp bolýandyr. Sen näme, aglaýaňammy, goý, indi sen ullakanja ahyry! Erkek oglanam bir aglarmy?! Goý aglama! Men yzyňdan barar duraryn. Saňa süýji, köke alyp bararyn.

Dessegül ogluňa şu tabşyryklary berenden soň ony taýly gezek ogşady-da, kabinaň gapysyny açyp, Köşegiň ýanyna mündürdi.

Kabinanyň aýnasyndan towar saçly, akja ýüzli Şalarjygyň gözleri ýaşarypjyk duran gamly keşbi görnüp gitdi. Ol gygyryp aglabermekden zordan saklanýardy. Köşekden gorkýan bora çemelidi.

Maşyn ýerinden gozgananda Mährijik zörledip aglamaga başlady.

– Kaka, menem Şalar bilen gitjek.

– Goý, gyzym, olar häzirjek gaýdyp gelerler – diýip, Dessegül Mährini gujagyna aldy. Maşyn öňe okdurylyp ugrady. Köşek ene ýapdan geçip, uly ýola düşende, kabinadan boýnuny uzadyp, yzyna seretdi. Mährini gujagyna alyp duran Dessegül şol bir duran ýerinde doňan ýaly bolup, maşynyň yzyndan garap durdy.

* * *

Bu bolup geçen zatlary aňynda aýlan Köşek henizem uklap bilmeýändigine gaharlandy. »Ýa men was-wasa bolup ýörmikäm. Ýaly brigadiriň aýdyşy ýaly, men şeýle doňýürekmikäm. Menden ýüz öwürýänler diňe bir goňşy-golam däl. Şalary çagalar öýüne tabşyryp gelilim bäri meni ähli adam ýek görýär. Belki, olaryňky dogrudyr»

Köşek beýlesine agdarylyp, gyzynyň krowadyna seretdi. Mährijik Dessegüliň gujagynda meýmiräp ýatyrdy. »Heý, şulara eneli-gyz däl diýseň, kim ynanar. Dogrudanam, meni horlap ýören şu çüýrük pikirlerim öýdýän».
Bir çäre göräýmese ýatyp bilmejekdigine göz ýetiren Köşek ýuwaşlyk bilen ýerinden galdy. Äpişgäniň öňüne baryp, elini kölegeledip daşaryk seretdi. Çapgyn şemalyň yzy gara aýlanypdyr, äpişgäniň öňüne bar petdeleri gaýyp düşýärdi. Daşary diýseň ümsümlikdi.
Köşek şeýdip ep-esli duransoň, gyzynyň ýatan krowadynyň golaýyna gelip onuň eljagazyndan tutup gördi. Mähri ot içinde ýatan ýaly. Bu ýagdaý ony hopukdyrdy. Uludan demini alyp, birsellem ýaýdanjyrap durdy. Dogtor çagyryp geläýmeli ekeni diýen karara geldi. Daňyň golaýlaýandygy ýadyna düşensoň, bu pikirinden el çekdi. Sag-aman ertire çyksa, dogtora habar ediler.
Şol wagt hem ýaňja süýji uka giden Dessegül tisginip oýandy.
– Wan huşum gurşun, irkiläýipdirin.
Ol Mähriniň maňlaýyny elläp görenden soň ärine ýüzlendi:
– Köşek, dogtor çagyraýmasaň-a, bu gyzyň gyzgyny ýetjek derejesine ýetipdir.
– Ynha, daň atar. Onsoň dogtora alar gidäýeris – diýip, Köşek tumboçkany açyp, arakly çüýşäni çykardy.
Wiý, Köşek, gijäniň şu wagtam bir arak içmek bormy?
– Ukym tutanok.
Köşek şeý diýdi-de, arakdan doly käsäni başyna çekip, ýerine geçip ýatdy. Şol bada hem hor çekip başlady.

* * *

Ertesi güni säher wagty ukudan oýanan Köşek öz gözlerine ynanmajak boldy. Mährijigiň krowaty boş durdy. Ýorgandyr ýassyk ortarada çalam-çaş bolup ýatyrdy. Daşky gapy çalaja açyk durdy. Howsalaly bir waka bolaýmasa, Dessegüliň içerini beýle ýagdaýda goýup gitmejekdigi Köşegiň aňyna geldi.
Ol aýagy puržinli ýaly ýerinden hasanaklap galdy. Işikde Dessegüliň köwşi ýokdy. Diýmek, bir ýana gidipdir.

Gije özüniň »Köşek tursana, gözüňi açsana» diýip yralanyny onuň düýş ýaly ýadyna düşdi. Gorkusyndan ýaňa ýüregi agzyna geldi. »Mähri.. Aý, ýok, beýle däldir: Wah, dirimikä berin: Il içinde masgara borun-ow, men».

Ol çalak-çulak geýnip daş çykdy. Galyň garyň üstünde, gündogara bakan gidýän aýak yzy çalaja saýgardýardy. »Wah, nirä gitdikä, bular. Dogtora… ýetip bir bildilermikä. Aý, men goýun kelle bir namart-la. Dessegül… eger ol şu gezek gyzymy ajalyň elinden alyp galan bolsa…»

Yz çalyp barşyna onuň kellesine dürli pikirler gelip geçýärdi. Ol yzyň dogtorhana barýanlygyny anyklansoň, Gaýly brigadiriňkä ylgady. Brigadiriň gapysynda onuň käte oba arasynda münýän dor aty keýerjekläp durdy.

Gaýly brigadir at aýagynyň dükürdisini eşidip, daşaryk çykanda, Köşek eýýäm ene ýabyň köprüsinden geçipdi. Brigadir ony zordan tanap galdy.

Oba keselhanasy goňşy uçastokdady. Oňa ýetmek üçin pyýada bir sagatdan gowrak ýol ýöremelidi. Mes at bu aralygy bir demine ýuwutdy.

Keselhananyň işiginden peşeňden sypan ok ýaly bolup, dazlap giren Köşegi gören wraç ony köşeşdirmelidigini, ýogsam dertlisiniň iki boljakdygyny şol bada aňdy.

– Gorkma, gyzyňy ajalyň elinden alyp galdyk. Ol hökman sagalar.

Bütinleý özüni ýitiren Köşek nämedir bir zat diýmekçi boldy, emma dili öwrülmedi.

Wraç ýigit muny aňdy.

– Sag bol dogtor!» diýjek bolýaňmy, ony maňa aýtma-da, näme sylagyň bolsa, hol oturan gelne ediber!

Köşek yzyna öwrülende özüne bakan ýylgyryp, seredýän Dessegüle gözi düşdi.

Şol ýylgyryş hem ony bütinleý gowşatdy. Ol ýuwaşlyk bilen baryp, aýalynyň egnine eline goýdy:

– Meni bagyşla. Dessegül, men namartlyk etdim…

Şu pursatda wraç ara düşdi.

– Sen, gardaş, ýumruk ýaly gyzyňy näçe gowy gorýänem bolsaň, oňa çem gelen zady iýdiriberme. Ynha, onuň gaýtaran zatlary.

Ak legeniň içinde göm-gök bolup ýatan kolbasa bölejiklerine gözi düşende Köşegiň ini çümmüldäp gitdi. Kolbasany işdä bilen iýýä diýip, ol düýnki gün şäherden gaýdanda, ondan bir kilosyny getiripdi. Özi ýanyndaky oturyp, gyzjagazy tä »doýdum» diýýänçä iýdiripdi. »’Wah, bar günä mende ekeni-le». Ol wraça ýüzlendi.

– Dost, men gyzymy görüp bilerinmi?

Wraç onuň egnine ak halady atyp, goňşy jaýa alyp bardy.

Kiçijik çaga krowadynda Mährijik mysylapjyk ýatyrdy. Ol kemsiz derläpdi. Maňlaýyndaky der düwmejikleri, bägülüň gunçasyndaky çygjagazlar ýaly birhili täsin görnüşde öwşün atýardy. Şol düwmejiklerde onuň entekler uzak ýyllap ýaşajakdygyna bolan ynanç möwç urýardy. Bu ýagdaýa Köşegiň bokurdagy dolup, süňňi sandyrap başlady. Dodaklary tibir-tibir edýärdi. Onuň gözünde begenjiň, öz garaýyşlaryna bolan ahmyryň çygy peýda boldy.

Ol gyzynyň ýatan otagyndan ýuwaşja ädimläp çykdy-da, gelip Dessegülüň ýanynda saklandy, zordan dillendi.

– Sen şu taýda garaş! Men häzir raýona gitjek.

– Belki, şu günlükje işiňden rugsat alarsyň. Mähri jan oýanýança garaşaly.

Köşegiň sesi sandyrap çykdy:

– Maňa bu iş üçin hiç kimden rugsat gerek däl, Dessegül. Men bu iş üçin öz ynsabymdan rugsat aldym. Men..men Şalary getirmäge gidýän.

Atyň dükürdisinden eşiden Dessegülüň gözünden begenç gözýaşlary paýrap gitdi.

Daşarda gar ereýän bora çemeli. Äpişgäniň ýokarsyndaky doňan süýnmek buzuň ujundan damýan damjalar »jülp-jülp» edip, azajyk ses edýärdi.

Hudaýberdi DIWANGULYÝEW Hekaýalar